

VEOKs formand Kaare Rübner Jørgensen orienterer

Indhold

1. Interviewet med kardinal Martini: en rettelse
2. Danmark: advokat Kjeldsens rapport
3. Norden: stigende antal præstestuderende
4. USA: antallet af troende
5. USA: præsidentvalget set med katolske øjne
6. Australien: omfattende seksuelt misbrug af børn og unge
7. Vatikanet: Mgr. Scicluna forflyttes
8. Frankrig: et sekulært samfund
9. Østrig: sammenlægning af sogne
10. Belgien: sammenlægning af sogne
11. Tyskland: kardinal Marx kritiserer regeringen
12. Tyskland: strid mellem biskopper og Vatikanet
13. Norden: biskopperne ønskede kommunion til gengifte

1. Interviewet med kardinal Martini: en rettelse

Finn Lyngø har gjort os opmærksom på, at vi i bearbejdningen af hans oversættelse af interviewet med kardinal Martini, jf VEOK Information nr. 24 af 5-nov-12, har begået en fejl. Kardinalen havde ikke sagt, at paven skulle udpege nogle ukontroversielle personer, som vi skrev, men at han skulle finde *dodici persone fuori dalle righe*, dvs. tolv personer uden for de sædvanlige kredse, som kunne rådgive ham. Vi beklager fejlen.

2. Danmark: advokat Kjeldsens rapport

Kaare Rübner Jørgensen har udarbejdet en kritisk gennemgang og vurdering af advokat Kjeldsens rapport om mulige misbrugssager i den katolske kirke i Danmark. Formandens gennemgang er efter drøftelse i VEOK's bestyrelse lagt ud på vor hjemmeside www.veok.dk under Dokumentation.

3. Norden: stigende antal præstestuderende

Mens antallet af præstestuderende rundt om i verden bliver mindre og mindre, er det stigende i Norden. Ifølge en pressemeddelelse, udsendt af den nordiske bispekonference i forbindelse med dens møde for nylig i Reykjavik, er tallet nu oppe på 60. Hvor mange af dem, der er danskere, foreligger der ingen oplysninger om. Det hedder endvidere i meddelelsen, at de studerende, der tidligere læste i Rom eller andetsteds uden for Norden, nu får en uddannelse på universitetsniveau i Norden. Hvis det er rigtigt, kan det kun glæde, for i øjeblikket har vi vist ingen præst i Danmark med en teologisk uddannelse, der kan måle sig med den, Folkekirkens præster får på universiteterne i København og Århus.

Samtidig oplystes det, at biskopperne i forbindelse med mødet gjorde en valfart til Skálholt, hvor Islands sidste biskop Jón Arason blev henrettet (af danskerne) i 1550. Gad vide, om de var klar over, at han var gift og havde børn og børnebørn?

(Kilde: *The Tablet* 29. september 2012).

4. USA: antallet af troende

Af en ny undersøgelse fremgår, at en femtedel af befolkningen i USA, det vil sige 46 millioner, ikke har noget religiøst tilknytningsforhold. Alligevel siger to trediedel af dem, at de tror på Gud, og en femtedel, at de beder dagligt. Antallet af kristne er årligt faldet med en procent årligt siden 2007, så det nu kun er 77% af befolkningen, der opfatter sig som kristne. At antallet af katolikker ligger stabilt på 22%, skyldes indvandring.

(Kilde: *The Tablet* 13. oktober 2012).

5. USA: præsidentvalget set med katolske øjne

Det amerikanske præsidentvalg er overstået. Alle ved, hvem der vandt, og hvem, der tabte. Det lykkedes Obama at holde fast i sine grupper fra 2008: sorte, hispanics, kvinder og de unge. Paven sendte Obama sin lykønskning, men det var nok mere af pligt end af lyst, for Obama har jo udfordret paven og den katolske kirke med sin kommende sundhedslovning. Den pålægger jo alle arbejdsgivere, også katolske, at betale en sygeforsikring for deres ansatte, der også dækker udgifter til prævention og i forbindelse med sterilisation og abort. Alle emner, der står øverst på den katolske kirkes fordømmelsesliste.

Mitt Romney og hans republikanske parti så heri en mulighed for at fiske katolske stemmer. De bad ærkebiskoppen af New York, kardinal Dolan om at lede den afsluttende bøn på deres partikonvent i Tampa, Florida i august. Demokraterne måtte derfor gøre det samme. Kardinalen kunne selvfølgelig ikke sige ja til den ene part og nej til den anden, så han optrådte som bønneleder på begge konventer - ret pudsigt synes det, når stat og kirke forfatningsmæssigt er adskilt.

Tog Dolan således ikke åbenlyst stilling, var der mange biskopper, som ikke holdt sig tilbage. Uden direkte at nævne navne opfordrede de i reklamer, radioindslag, artikler, taler og prædikener katolikker til at stemme på Romney og de republikanske kandidater til kongresvalget. Biskop Daniel Jenky af Peoria i staten Illinois gik så langt, at han udsendte et hyrdebrev til gavn for republikanerne, som han beordrede præsterne oplæse ved alle messer lørdag og søndag før valget. De, der gav demokraterne deres stemme, bragte deres salighed i fare. Og ærkebiskop John Myers af Newark truede katolikker med ekskommunikation, hvis de stemte på en kandidat, der gik ind for ægteskab mellem to af samme køn. Omvendt var der ingen biskop, der kritiserede katolikken Paul Ryan, Romneys vicepræsidentkandidat, selv om den sociale politik, han gjorde sig til talsmand for, var i direkte modstrid med kirkens lære.

Det at de katolske biskopper så tydeligt tog stilling, er faldet mange for brystet i såvel katolske som ikke-katolske kredse. De peger på, at lovgivningen som en betingelse for at give skattefritagelse til religiøse organisationer kræver, at de ikke involverer sig i partipolitik. Græsrodsbevægelsen CREW (Citizens for Responsibility and Ethics in Washington) har derfor den 2. november indgivet en anmeldelse med fyldig dokumentation til Internal Revenue Service (det øverste amerikanske skattedirektorat) og bedt det tage stilling til, om de amerikanske biskopper fortsat skal nyde skattefritagelse. Uanset det, synes de amerikanske biskoppers politisering dog at have været forgæves. 50% af de katolske vælgere stemte nemlig på Obama, 48% på Romney, viser en foreløbig undersøgelse.

(Kilder: Religious News Service 7. november, Vatican Insider 7. november, National Catholic Reporter 7. og 8. november 2012)

6. Australien: omfattende seksuelt misbrug af børn og unge

I delstaten Victoria har regeringen nedsat en parlamentarisk undersøgelseskommission med henblik på at udrede omfanget af børn og unge, der er blevet misbrugt af katolske præster og ordensfolk. Over for den har den kirkelige ledelse erkendt, at den har kendskab til 620 sager. De fleste af dem vedrørte krænkelser, der havde fundet sted for mellem 30 og 80 år siden - hvilket endnu engang bekræfter, at præsters seksuelle misbrug ikke er et resultat af de sexfrigjorte 60'ere, som kirkens ledere ellers så ofte vil have os til at tro. Af sager fra tiden efter 1990 har kirken behandlet 13, men mangler endnu at efterforske 45.

Professor i interkulturelle studier ved Royal Melbourne Institute of Technology Des Cahill, der er tidligere præst, fortalte kommissionen, at man måtte regne med, at 5% af statens præster havde forgrebet sig på børn og unge. Tallet var et resultat af en undersøgelse af de præster, der i årene 1940-1966 havde studeret på Corpus Christi College - et fælles præsteseminarium for delstatens fem bispedømmer. Professor Cahill anslog, at tallet reelt var højere og måtte ligge på mellem 6 og 10%.

Professor Patrick Parkinson fra Sydney University's juridiske fakultet fortalte, at katolske gejstlige begik seks gange så mange krænkelser som præster i alle de øvrige kirkesamfund tilsammen, og en advokat, der har arbejdet med beskyttelse af børn, skønnede, at kun 10% af ofrene var trådt frem, hvorfor det ikke var usandsynligt, at deres antal kunne komme helt op på 6.500.

(Kilde: The Tablet 29. september og 27. oktober 2012).

7. Vatikanet: Mgr. Scicluna forflyttes

Malteseren mgr. Charles Scicluna er Vatikanets mest troværdige stemme, når det drejer sig om at komme sexmisbrug blandt præster til liv. Han har siden 1995 været chefanklager og leder af det kontor i Troselærekongregationen, der behandler de indberettede sager.

Nu er pave Benedikt udnævnt ham til hjælpebiskop for den svagelige ærkebiskop af Malta. Vanen tro gives der ingen forklaring på forflyttelsen, så italienske journalister spekulerer på, om den er udtryk for det gamle princip *promoveatur ut amoveatur*, det vil sige, at udnævne nogen for at komme af med vedkommende. De peger i den forbindelse på hans kamp for nultolerance og imod den "tavshedens kultur", der er udbredt i kirken, samt hans ihærdige indsats for at få bispekonferencerne til at indføre nationale beredskabsplaner. Netop det sidste skulle have vakt adskillige italienske biskoppers vrede. En talsmand for Vatikanet afviser dog disse rygter med en bemærkning om, at "vil vi af en med person, bruger vi andre metoder." Repræsentanter for de grupper og organisationer, der tager sig af ofrenes sag, er dybt skuffet over forflyttelsen, for de føler, at de med den har mistet en allieret i Vatikanet.

(Kilder: *The Tablet* 13. oktober, *National Catholic Reporter* 18. oktober 2012)

8. Frankrig: et sekulært samfund

I 1961 undersøgte et fransk meningsinstitut befolkningens katolske adfærd og syn på kirken. I 2012 foretog instituttet IFOP en tilsvarende undersøgelse, idet det bad folk svare på de samme spørgsmål som 51 år tidligere. Resultatet er temmelig nedslående og viser, at der er behov for en ny evangelisering: i 1961 gik 38% af befolkningen i kirke om søndagen, i 2012 var tallet 7%. Antallet af katolikker, der aldrig gik i kirke, var dengang 58%, i dag er det 71%.

Derimod er kirkens omdømme blevet forbedret: 70% mener, at kirken skaber et fællesskab, hvor der er plads til alle, 67%, at kirken arbejder for at komme fattigdommen til livs, og 57%, at kirken gør folk mere socialt bevidste og medmenneskelige. I 1961 var tallene henholdsvis 44, 43 og 47%.

(Kilde: *The Tablet* 20. oktober 2012)

9. Østrig: sammenlægning af sogne

Kardinal Schönborn, der som bekendt er ærkebiskop i Wien, annoncerede for nylig, at der vil komme drastiske ændringer af sognestrukturen i ærkebispedømmet. Dens 660 sogne skal over de næste ti år reduceres til 150. At det er nødvendigt, skyldes dels det faldende antal kirkegængere, dels manglen på præster. Hvert af de nye storsogne skal betjenes af tre til fire præster i samarbejde med lægfolk. Messer med kommunionssuddeling vil i fremtiden kun finde sted i sognets hovedkirke, men lægfolk vil blive bedt om at stå for Ordets gudstjeneste i de mindre sogne.

Præsteinitiativets (Die Pfarrer-Initiative) talsmand Mgr. Helmut Schüller

har kritiseret planerne, hvis realisering vil blive påbegyndt den 1. januar 2013. ”Vi vil indgive protest og om muligt modarbejde disse planer. Mange katolikker vil føle sig fortabt i disse store sogne,” siger han.

(Kilde: *The Tablet* 29. september 2012)

10. Belgien: sammenlægning af sogne

Også i bispedømmet Antwerpen skal sogne sammenlægges. 300 sogne skal i løbet af fem år blive til 70. Bispedømmet er dog i økonomiske vanskeligheder, fordi man ikke længere kan trække på ulønnet arbejdskraft i form af præster og ordensfolk. Derfor har biskop Johan Bonny udtænkt en plan om sponsorstøtte til kirkelige aktiviteter. Planen har fået ærkebiskop André-Joseph Léonard og den belgiske bispekonferences fulde opbakning. (Kilde: *The Tablet* 3. november 2012)

Her er virkelig en biskop, der lever op til konciliets krav om at læse tidens tegn, for kulturlivet har jo i årevis været afhængig af sponsorstøtte. Så måske skulle biskop Kozon, der også leder et bispedømme med økonomiske problemer, tage ved lære af det belgiske initiativ. Det vil dog nok, vil jeg tro, vække anstød hos ældre, devote katolikker, hvis præsten før og efter messen forkyndte, at messen blev holdt i samarbejde med *Gillette*, *SAS*, *Haribo Lakrids*, *Toms Guldbarrer*, o.s.v. For slet ikke at tale om, hvis der stod *Team Saxo Bank* eller *Carlsberg* på ryggen af hans messehagel. Men hvorfor ikke?

11. Tyskland: kardinal Marx kritiserer regering og opposition

For 160 år siden var der en mand i Tyskland, der hed Karl Marx. I dag er der i landet en kardinal, der hedder Reinhard Marx. Han er ærkebiskop i München og netop blevet formand for gruppen af katolske biskopper i EU. Men bortset fra navnet, er der ingen lighed mellem den gamle og den nye Marx. Til det tyske ugeblad *Focus* udtaler han:

”Enhver regulering af lønninger skaber problemer i et frit samfund og kan kun betragtes som den sidste udvej. Minimumslønninger betyder en kapitulation over for en social markedsøkonomi, i hvilken den kollektive kontrakt overtager ansvaret med at bestemme en passende løn.”

Kardinalen afviser også kravet på skat på rigdomme og et maksimumloft for direktørlønninger, for at reducere udgifter og gæld er vigtigere end en ”simpel omfordeling”.

(Kilde: *The Tablet* 13. oktober 2012)

12. Tyskland: strid mellem biskopper og Vatikanet

I anledning af at de nye messetekster på tysk snart skal indføres, har ærkebiskoppen af Mainz, kardinal Lehmann kritiseret pave Benedikts brev til de tyske biskopper, hvori han insisterede på, at det i eukaristibønnen skal hedde, at Christus døde "for mange" i stedet for "for alle".

Lehmann udtalte i et interview med Deutschlandfunk, at Vatikanets indblanding i udarbejdelsen af de tyske messetekster og dets ændringer af de tekster, der var udarbejdet i Tyskland, var "dybt bekymrende". "Den kirkelige ledelsesstil må ændres" sagde han og tilføjede, at "synoden i Rom skal bruges til at forandre ledelsesformerne og flytte opgaver fra Rom til biskopperne."

Samtidig har den nye leder af Troslærekongregationen, den stærkt konservative ærkebiskop Gerhard Ludwig Müller meddelt, at der ikke vil ske nogen blødgørelse i kirkens afvisning af at give kommunion til gengifte.

Han irettesatte tillige de tyske biskopper, der havde givet udtryk for, at de ønskede ændringer. (*Kilde: The Tablet 20. oktober 2012*)

13. Norden: biskopperne ønskede kommunion til gengifte

I bogen "Hellig uro: 50 år etter Det annet vaticankonsil", som netop er udkommet i Oslo, oplyses, at den tidligere biskop Gerhard Schwenzer i Oslo

har fortalt, at de nordiske biskopper under et ad limina-besøg i Rom bad om tilladelse til at give kommunion til gengifte, men at pave Johannes Paul II sagde nej. Det fremgår ikke af omtalen, hvornår dette besøg fandt sted, så vi ved ikke, om det var biskop Hans eller biskop Czeslaw, der ved den lejlighed repræsenterede bispedømmet København. Men det er ønske, vi vist aldrig tidligere har hørt om.